

Երևանում հաստատուեցին անգլիական ու ֆրանսական ներկայացուցչութիւններ: Ֆրանսիայի ներկայացուցիչն էր կապ. Պուադեբարը, որ մինչև վերջն էլ մնաց հայերի ու Հայաստանի բարեկամ: Հետզհետէ ներկայացուցիչներ ունեցան և Իտալիան, Կամաւորական Բանակը, Վրաստանը, Ազրբէջանը և այլն:

Դիւանագիտական յարաբերութիւնները Հայաստանի ու Ազրբէջանի միջև սկսեցին մարտի կէսերին, երբ Երևան եկաւ վերջինիս դիւանագիտական ներկայացուցիչ Սան Թեքինսկին: Պարսից կառավարութիւնը իր Երևանի ընդհանուր-հրկայտոսին պաշտօն տւեց ներկայացնելու Պարսկաստանը Հայաստանի կառավարութեան մօտ: Ապր. 29-ին Երևան եկաւ Անգլիայի Մերձասոր Արևելքի ուժերի ընդհանուր հրամանատար զօր. Միլնը՝ զօր. Թոմսոնի և ուրիշները հետ. տեսնեց կառավարութեան հետ, ապա գնաց Էջմիածին՝ կաթողիկոսին այցելութեան: Մայիս 19-ին Երևան հասաւ Պարսկաստանի ելեմտական նախարարութեան ներկայացուցիչը՝ Հայաստանի հետ մաքսային ու թրանզիտային համաձայնութեան նախապատրաստական բանակցութիւններ վարելու համար:

Իր հերթին, Հայաստանն էլ դիւանագիտական ներկայացուցիչներ նշանակեց օտար կառավարութիւնների մօտ. յուն. 18-ին որոշեց Ռուս. Կամաւորական բանակում ունենալ ներկայացուցիչ, առանց քաղաքական լիազօրութիւնների, և այդ պաշտօնին կոչեց Պետ. Դումայի նախկին անդամ Յ. Սաղաթելեանը: Ապրիլ 11-ին Սաղաթելեանը ներկայացուցիչ կարգւեց և Կուբանի կառավարութեան մօտ: Փետրւարին մի պատերազմութիւն ուղարկեց Թաւրիզ՝ Պարսկաստանի հետ սերտ բարեկամական յարաբերութիւններ մշակելու նպատակով: Մարտին Բաղուում դիւանագիտական ներկայացուցիչ նշանակեց Տ. Բէզգադեանը, Թիֆլիսում՝ Լ. Եւանգուլեանը:

Ներքին աշխատանքների շարքում, սահմանների ընդարձակումից և դադթականների տեղաւորումից յետոյ, առաջին տեղը բռնում էր բանակի կարգաւորումն ու որբերի խնամատարութիւնը: Հայ. Սորհրդի յուն. 7-ի որոշումով կատարեց զօրացրում, և գէնքի տակ պահւեցին միայն հինգ տարւայ — 1894 յուն. 1—1899 յուն. 1 — ծնունդները: Հայ. Սորհուրդը յատկացրեց խոշոր գումարներ՝ բարելաւելու համար զօրքի նիւթական ու տեխնիկական վիճակը:

Երկրի բազմաթիւ վայրերում բացեցին որբանոցներ ու աշխատանոցներ: Այդ նպատակով յատկացւեցին խոշոր գումարներ և գործի կանչւեցին ձեռնհաս վարիչներ: Հայաստանից դուրս գտնուող որբերին ու դադթականներին օգնելու համար՝ մարտ 27-ին Թիֆլիսում խնամատարութեան ներկայացուցիչ նշանակեց Դ. Դաւիթխանեանը: Մայիսի սկզբին 3 միլիոն ուրբի յատկացւեց Ախալքալաքի սովետներին նպաստ բաշխելու, և 7,400,000ռ.՝ նոյն շրջանում սերմացու բաժանելու համար: Մարտ 11-ին պայման կնքեց և Ամերիկեան Նպաստամատոյց Կոմիտէին յանձնեց 15,000 որբերի 2 տարւայ հոգատարութիւնը: Ըստ կազմած նախահաշւի, Նպաստամատոյցը այդ նպատակով պիտի ծախսէր 90 միլիոն ուրբի: